

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Calinin Lidia,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ursachi
Nicolae împotriva Lidiei Calinin cu privire la încasarea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2021, Ursachi Nicolae, reprezentat de avocatul Spînu Mariana, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Lilianeii Calinin privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 13 aprilie 2021, la domiciliul său a avut loc o ceartă cu vecina sa Chisiliov Lidia, care în acea zi o avea ca oaspete pe Calinin Lidia și Rotaru Maria. Cearta a fost provocată de faptul că Chisiliov Lidia abuziv a încercat să deterioreze lacătul de la poarta ce-i aparține.

În timpul certii a intervenit și Calinin Lidia, care în mod obraznic l-a numit cu cuvinte necenzurate, înjurându-l în prezența persoanele aflate la fața locului, dînsul simțindu-se jignit.

La 13 aprilie 2021, a înregistrat plângere la IP Bălți pe faptul acțiunilor ilegale ale Lidiei Chisiliov pentru deteriorarea porții și pe faptul acostării jignitoare de către Calinin Lidia și Rotaru Maria.

Prin răspunsul IP Bălți din 30 aprilie 2021 s-a constatat că Calinin Lidia a înjosit onoarea și demnitatea reclamantului, acțiunile acesteia fiind încadrate în baza art. 69 alin. (1) din Codul contravențional (injuria), fiind întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție cu aplicarea amenzii. Procesul-verbal cu privire la contravenție și aplicarea amenzii nu a fost contestate de către Calinin Lidia în instanța de judecată.

A opinat reclamantul că, în urma acțiunilor înjosoare ale pîrîtei i-a fost cauzată stare de stres și depresie.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pîrîtei, Calinin Lidia, a prejudiciului moral în sumă de 15 000 de lei și a cheltuielilor de judecată formate

din taxa de stat în sumă de 450 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei.

Prin hotărârea din 11 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ursachi Nicolae.

S-a încasat de la Calinin Lidia în beneficiul lui Ursachi Nicolae prejudiciu moral cauzat prin contravenție în sumă de 3 000 de lei.

S-a încasat de la Calinin Lidia în beneficiul lui Ursachi Nicolae cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1100 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 01 martie 2022, Calinin Lidia, reprezentat de avocatul Janu Anatolie, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie admisă parțial acțiunea în măsura minimă posibilă.

Prin decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea de apel depusă de Calinin Lidia, reprezentat de avocatul Janu Anatolie și s-a menținut hotărârea din 11 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că la aprecierea prejudiciului moral, se ia obligatoriu în considerare principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în cauzele similare. Unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

A mai notat Curtea de apel Bălți că în cadrul examinării cauzei, s-a stabilit că Ursachi Nicolae de rînd cu pretenția de bază a înaintat și pretenție cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 de lei suportate în cadrul examinării prezentei cauze civile. Astfel, instanța de fond întemeiat a conchis că sumele de 1 000 de lei pentru asistența juridică și reprezentarea în ședința de judecată și taxa de stat în sumă de 100 de lei sunt necesare, reale și rezonabile.

La 22 iulie 2022, Calinin Lidia, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 09 iunie 2022 prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că hotărârile instanțelor inferioare sunt ilegale și pasibile anulării reieșind din faptul că la examinarea cauzei au fost admise încălcări ce au dus la soluționarea greșită a cauzei, precum și că aprecierea probelor a fost arbitrară.

Menționează recurentul că la examinarea cauzei în instanțele inferioare, intimatul nu a prezentat nici o probă care ar demonstra faptul suportării prejudiciului moral, precum și mărimea acestuia. Totodată, Lidiei Calinin nu i s-a permis să prezente probe ce țin de reacția și manifestarea exterioară a lui Ursachi Nicolae, precum și alte circumstanțe importante pentru stabilirea mărimii prejudiciului moral.

Consideră recurenta că în conflictul din 13 aprilie 2021, nicidecum nu a urmărit scopuri de a atenta la drepturile nepatrimoniale ale lui Ursachi Nicolae, doar a încercat să înceteze conflictul iscat și să prevină urmările mai grave decât cele care s-au produs până la momentul intervenirii.

Relatează că lui Ursachi Nicolae nu i-a fost cauzat un prejudiciu moral,

manifestat prin imposibilitatea de a lucra.

La 12 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia cererii de recurs depusă de către Calinin Lidia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 124).

La 19 septembrie 2022, Ursachi Nicolae, reprezentat de avocatul Spînu Mariana, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Calinin Lidia, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 09 iunie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 11 iulie 2022, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc (f.d. 113).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că Calinin Lidia, s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 22 iulie 2022, împotriva deciziei instanței de apel, în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei

probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Calinin Lidia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Calinin Lidia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh